

Saksbehandler

Bjørn Arne Karlsen

Telefon

77 64 22 15

Vår dato

14.06.2010

Deres dato

Vår ref.

2010/932 - 2

Deres ref.

Arkivkode

Norsk Protein AS
Stormoen
9050 Storsteinnes

Kontroll ved Norsk Protein AS i Balsfjord 23.02.2010 - kontrollrapport

Fylkesmannen viser til kontroll ved Norsk Protein AS i Balsfjord den 23.02.2010. Vi viser også til avklarende telefonsamtale med teknisk sjef Odd Lind den 14.06.2010.

Følgende tema ble kontrollert:

- Virksomhetens etterlevelse av regelverkskrav samt rammer og krav i utslippstillatelse knyttet til biprodukter og annet næringsavfall.
- Aktuelle deler av virksomhetens internkontroll (*jf. internkontrollforskriften*).

Vedlagt følger en rapport som beskriver gjennomføringen av kontrollen og de funn som ble gjort.

Virksomheten er plassert i risikoklasse 2. I medhold av forurensningsforskriften § 39-6 vil det derfor bli innkrevd et kontrollgebyr på kr 14.500,-. Faktura oversendes av Klima- og forurensningsdirektoratet (tidl. Statens forurensningstilsyn).

Fylkesmannen ønsker tilbakemelding innen **20.08.2010** på hvordan og når avvik og anmerkningen som fremkommer i rapporten vil bli lukket/fulgt opp.

Med hilsen

Cathrine Henaug
fylkesmiljøvernssjef

Evy Jørgensen
fagansvarlig

(tom side)

Rapport etter kontroll ved Norsk Protein AS i Balsfjord 23.02.2010

Virksomhetens adresse	Stormoen 9050 Storsteinnes	Fylkesmannens arkivkode	10/932
Utslippstillatelse av	29.03.2007	Anleggsnummer	1933.0002.01
Risikoklasse	2	Kontrollnummer	2010.001.I.FMTR
Forrige kontroll	05.10.2005	Tidsrom for kontrollen	23.02.2010
Fra Fylkesmannen i Troms	Bjørn Arne Karlsen Evy Jørgensen	Ansvarlig fra virksomheten	Daniel Kjæreng

Kontrollens omfang

Fylkesmannen i Troms (FM), Miljøvernavdelingen, gjennomførte 23.02.2010 en kontroll ved Norsk Protein AS, avd. Balsfjord, 9050 Storsteinnes, org.no 986 349 952.

Følgende tema ble kontrollert:

- Virksomhetens etterlevelse av regelverkskrav samt forhold ved driften som påvirker/kan påvirke det ytre miljø.
- Aktuelle deler av virksomhetens internkontroll som blant annet rutiner for å sikre at virksomheten overholder myndighetskrav satt i forurensningsloven med forskrifter.

Hovedkonklusjon

Det ble avdekket 2 avvik og gitt 1 anmerkning ved kontrollen.

- manglende etterlevelse av utslippsvilkår knyttet til luktemisjon
- mangelfull internkontroll på temaet ytre miljø

Fylkesmannen ber virksomheten om å utarbeide rutiner for dokumentasjon på at renseanlegg og andre tiltak for å begrense støvutslipp tilfredstiller den generelle plikten til å begrense utslipp, også mellom pålagt måleintervall hvert 3. år.

Tromsø 31.05.2010

Evy Jørgensen
fagansvarlig

Bjørn Arne Karlsen
overingeniør

1. INNLEDNING

Norsk Protein AS ble etablert i 1997 etter at småanlegg i destruksjonsbransjen over et par tiår hadde fusjonert eller falt fra av andre årsaker. Selskapet har i dag fem avdelinger på fire forskjellige steder i Norge. Norsk Protein AS eies i dag av Nortura BA, Kjøtt- og fjørfebransjens landsforbund og Jærkylling med hhv. 75 %, 24,8 % og 0,2 %. Fabrikkjefen er ansvarlig for den daglige driften av det enkelte anlegg mens ansvar for øvrige ledelsesoppgaver, herunder IKT, tekniske løsninger og overordnet drift og kvalitet, ivaretas av en sentral ledelse under direktør Lars Aashammer.

Avdelingen i Balsfjord ble åpnet i mars 2004. Virksomheten har 6 fast ansatte som jobber 2 skift hele året unntatt i slakteperioden på høsten. Da jobbes det tre skift ved virksomheten.

Norsk Protein AS avd. Balsfjord mottar og behandler kategori 1, 2 og 3-materiale. Behandlingen består i sterilisering ved 136 °C under min. 3 bars trykk i 20 min, og sluttproduktet er kjøttbeinmel og fett. Alt materiale håndteres som Kategori 1-materiale og kan kun destrueres ved forbrenning. Slikt materiale er dyr som er smittet eller mistenkt smittet av TSE (Transmissible Spongiform Encephalopathies), spesifisert risikomateriale (SRM) og kadaver av storfe, sau og geit som inneholder SRM.

Fettet forbrennes som erstatning for fyringsolje på eget anlegg i Balsfjord eller selges til eksterne kunder. Kjøttbeinmelet blir fraktet i storsekk til Norcems sementfabrikk i Kjøpsvik og forbrennes i sementovnene. Asken inngår deretter i sementproduksjonen.

Det er Perpetuum AS som står for kadaverinnsamlingen i Troms og Finnmark. Det benyttes 20 m³ tette containere til innsamlingen. Dersom leveransen ikke kan finne sted med en gang kan container med innhold fryses ned. Denne tines så opp innendørs ved anlegget i Balsfjord.

Kjøttbeinmelet inneholder ihht. produktdatablad 4 % vann, 51 % protein, 11 % fett og 29 % aske og vekten er 800 kg/m³. Produktets holdbarhet er 12 mnd. etter produksjonsdato.

Bakgrunnen for kontrollen 23.02.2010 er Fylkesmannens ønske om oversikt over, og bedre kjennskap til, virksomheter i Troms med utslippstillatelse, og etterlevelsen av nevnte tillatelse.

Rapporten omhandler kun avvik og anmerkninger som er avdekket under kontrollen av 23.02.2010, og gir således ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Mål for kontrollaksjonen

Kontroll av om Norsk Protein AS overholder krav i forurensningsloven, herunder virksomhetens utslippstillatelse, internkontrollforskriften samt relevante deler av virksomhetens egen skriftlige internkontroll.

Metode/Omfang

Kontrollen ble gjennomført ved samtale med fabrikkjef Daniel Kjæreng samt gjennomgang av fremlagt dokumentasjon. Fra Fylkesmannen deltok Bjørn Arne Karlsen og Evy Jørgensen. Det ble gjennomført en befaring på bedriften sammen med fabrikkjefen.

Definisjoner

AVVIK er overtredelser av krav fastsatt i eller i medhold av helse- miljø og sikkerhetslovgivning.

ANMERKNINGER er forhold som ikke omfattes av definisjonen for avvik, men er områder som tilsynsmyndighetene mener det er nødvendig å påpeke for at bedriften på en bedre måte skal kunne ivareta helse, miljø og sikkerhet.

2. DOKUMENTUNDERLAG

Følgende krav og dokumenter lå til grunn for kontrollen:

- Internkontrollforskriften.
- Forurensningsloven med tilhørende forskrifter.
- Utslippstillatelse av 29.03.2007

Dokumenter vi ba om underveis:

- Virksomhetens IK-dokumenter knyttet til ytre miljø

3. AVVIK

Avvik 1

Virksomheten kan ikke dokumentere at luktemisjonen tilfredstiller kravene i tillatelsen.

Avvik fra: *Utslippstillatelsens pkt. 2.4.1, Luktgrenseverdi jf. pkt. 1.14 Internkontroll/egenkontroll.*

Kommentar:

Utslippstillatelsens pkt. 2.4.1 setter en luktgrenseverdi på 10 LE/Nm³. Ved tilsynet ble det opplyst at det ikke er gjennomført luktmålinger ved anlegget. I *Referat fra ledelsens gjennomgang, Gardermoen 18.03.2009* fremkommer under punkt 4 at det ikke har vært registrert muntlige eller skriftlige klager på virksomheten i Balsfjord i 2008. Fylkesmannen har likevel mottatt henvendelser om plagsom lukt i området flere ganger. Det har vært uklart om lukten skrev seg fra Norsk Protein AS eller annen virksomhet i området.

Avvik 2

Virksomhetens internkontrollsystem er mangelfullt på temaet ytre miljø.

Avvik fra: *Internkontrollforskriften § 5 samt utslippstillatelse av 29.03.2007, tillatelsens vilkår 1.14 "Internkontroll/egenkontroll"*

Kommentar:

Fylkesmannen ønsker å påpeke følgende mangler ved de fremlagte IK-dokumenter:

- Ikke alle dokumenter er entydig identifiserbare. De mangler data som "dokumentnavn", "dokumentnummer", "dato", "siste revisjonsdato", "skrevet av", "godkjent av" m.v. Dette gjelder for eksempel:

Prosess 15: Teknisk utstyr/Ytre miljø

*Prosess 22: HMS
Tema utslipp til luft*

- Mange dokumenter er utarbeidet sentralt, og siden ikke tilpasset forholdene ved den enkelte avdeling, i dette tilfellet avd. Balsfjord.
- *Prosedyre nr. 019: Avfallshåndtering* har en unøyaktig formulering og benytter utgåtte betegnelser på avfallet. Prosedyren må strammes opp etter gjeldende regelverk. Avfallet bør deles inn i følgende tre kategorier; næringsavfall, produksjonsavfall og farlig avfall. Innhold i, og håndtering av, de ulike kategorier bør fremgå av prosedyren. Farlig avfall bør dras ut i egen prosedyre.
- Det kunne ikke legges frem planer/rutiner for avhending av kjøttbeinmel som ikke tilfredstiller kvalitetskravene for forbrenning i sementovnene hos Norcem.
- Rutiner for mottakskontroll er ikke oppdatert (02.11.06). Rutinen er utarbeidet sentralt og ikke tilpasset Balsfjordanlegget. Virksomheten opplyser at dårlig råstoff er avvist, men kan ikke legges frem skriftlig dokumentasjon på dette.
- Det kunne ikke legges frem skriftlige rutiner for tømning og vedlikehold av fettutskiller.
- Det kunne ikke legges frem skriftlige rutiner for skifting og vedlikehold av kullfilter.
- Rutiner for avviksbehandling var mangelfulle. Hva skal egentlig meldes som avvik? Avvik meldes inn elektronisk. Har alle tilgang til-, og kunnskap om dette? Det kunne ikke fremlegges en samlet oversikt over avvik meldt inn ved anlegget i Balsfjord, samt lukking av disse. Det var heller ikke mulig å fastslå om det har funnet sted en konkret gjennomgang/vurdering av iverksatte tiltak for å fastslå om disse har vært tilstrekkelige.
- Det kunne ikke fremlegges rutiner for intern revisjon av IK-systemet.

Listen ovenfor er ikke uttømmende, da det er disse punktene som er sjekket spesielt. Vi minner derfor om at utviklingen av IK-systemet er en kontinuerlig prosess med et godt utgangspunkt i siste punkt på listen ovenfor.

4. ANMERKNINGER

Anmerkning 1

Virksomheten kan ikke legge frem skriftlig dokumentasjon på at renseanlegg og rutiner for å begrense støvutslipp tilfredstiller den generelle plikten til å begrense utslipp.

Kommentar:

Støvutslipp til luft kan ikke ses å være tema for ledelsens årlige gjennomgang av driften i møte på Gardermoen 18.03.2009. Vi finner heller ikke tydelig dokumentasjon på at

renseanlegg vedlikeholdes og rengjøres jevnlig. Av utslippstillatelsen fremkommer at det skal gjennomføres målinger på utslipp av støv til luft hvert 3. år. Fylkesmannen mener likevel at det er nødvendig at virksomheten følger opp renseanlegget og rutiner for vedlikehold og renhold på dette årlig. Dette for å sikre at anlegget fungerer optimalt også mellom de pålagte prøvetidspunkt.

5. ANDRE FORHOLD

Norsk Protein AS avd. Balsfjord fikk den 06.06.2005 endret sin opprinnelige utslippstillatelse fra 24.02.2004. Endringen dreide seg om en tilpasning til IPPC-direktivet (Rådskdirektiv 91/61/EF) og omhandler energieffektivisering. Denne endringen har ved en inkurie falt ut av siste endring av tillatelsen av 29.03.2007.

Avdelingen i Balsfjord ble i vedtak den 07.02.2008 plassert i risikoklasse 2 (saksnr. 08/15). Risikoklassen skal bl.a. gjenspeile virksomhetens forurensningspotensial, resipientforhold m.m. Nevnte forhold vil i sin tur være førende for tilsynsomsfang og –frekvens. Fylkesmannen har etter en samlet vurdering etter siste tilsyn funnet å kunne flytte virksomheten ned til risikoklasse 3. Dette vil bli varslet i eget brev.

De nevnte forhold vil bli rettet opp i førstkommende endring av utslippstillatelsen.

7. TILSTEDE PÅ KONTROLLEN

Navn	Tittel/funksjon	Arbeidssted
Daniel Kjæreng	Fabrikksjef	Norsk Protein AS
Bjørn Arne Karlsen	overingeniør	Fylkesmannen i Troms
Evy Jørgensen	fagansvarlig	Fylkesmannen i Troms

8. OPPFØLGING

Fylkesmannen ønsker tilbakemelding innen **20.08.2010** på hvordan avvik og anmerkninger som fremkommer i rapporten vil bli fulgt opp av Norsk Protein AS.